

wiem lubię jem

DIETA W CYSTYNURII, KAMICY CYSTYNOWEJ

Zalecenia zostały przygotowane dla pacjentki, dziewczynki, u której wykryto kamice cystynową. Wcześniej dziewczynka nie miała wprowadzanych żadnych modyfikacji diety. Dotychczasowo dieta odpowiadała tradycyjnemu żywieniu odpowiedniemu do wieku pacjentki.

• 1 •

W ciągu dnia powinno się znaleźć 4-5 posiłków. Posiłki należy spożywać regularnie co 2,5-4 godz. (średnio 3 godz.).

• 2 •

Zmniejszenie nasycenia moczu uzyskamy przez zwiększenie objętości oddawanego moczu. Płyny powinny być podawane w równych ilościach w ciągu całej doby również przed snem i w nocy w ilości ok. 2l. Należy pić wodę niskozmineralizowaną, niskosodową lub wodę źródlaną z dodatkiem cytryny (2 cytryny/dobę).

• 3 •

W diecie należy ograniczyć spożycie sodu. Ograniczenie sodu można osiągnąć przez:

- niedosalanie potraw i produktów w czasie przygotowywania i na talerzu, zastąpienie soli ziołami,
- wyeliminowanie gotowych mieszanek przyprawowych np. vegeta, kostki rosółowe, przyprawa do mięs, sosów itp., zup i sosów w proszku,
- wybieranie produktów zawierających małe ilości soli kuchennej,
- eliminacja z diety marynat, kiszzonek, konserw, wędzonek oraz produktów wysokoprzetworzonych.

PODUKTY ZAWIERAJĄCE DUŻĄ ILOŚĆ SODU

MLEKO I PRODUKTY MLECZNE

- sery „żółte”
- sery topione !!!
- ser „feta” !!!
- serek twarogowy ziarnisty
- sery typu „fromage” do smarowania

MIĘSO I WĘDLINY

- podroby (nerki, ozorki, wątróbka)
- kabanosy
- wszystkie rodzaje kiełbasy
- mortadela
- mielonka
- salami
- wędliny wędzone np. szynka wiejska

RYBY

- śledź solony !!!
- ryby wędzone !!! – wszystkie gatunki
- przetwory rybne

PRODUKTY ZBOŻOWE

- pieczywo żytnie – w ograniczonych ilościach
- bagietki francuskie
- płatki kukurydziane – w ograniczonych ilościach
- płatki pszenne i żytnie

PRODUKTY ZBOŻOWE

- przetwory warzywne (ogórki kiszne, kiszona kapusta!!!)

OWOCE   • oliwki marynowane !!!
NAPOJE   • sok wielowarzywny
INNE   • keczup !!!, musztarda • gotowe sosy np. tysiąca wysp, czosnkowy, kanapowy • mieszanki przyprawowe typu „vegette”, przyprawy do grilla itp. • chipsy • krakersy • chrupki kukurydziane smakowe • paluszki • orzeszki solone, pistacje

• 4 •

W Podstawę diety w cystynurii, kamicy cystynowej jest unikanie pokarmów bogatych w aminokwasy siarkowe (metioninę i cystynę), które są składowymi większości białek zarówno pochodzenia zwierzęcego jak i roślinnego. Jednak ich zawartość w poszczególnych produktach jest inna.

Do produktów zawierających dużą ilość tych aminokwasów należą:

- orzechy głównie brazylijskie
- zarodki pszenne,
- otręby pszenne,
- płatki owsiane,
- sezam,
- pestki dyni,
- brukselka,
- brokuły,
- szpinak,
- fasola,
- soja
- groch,
- każdy gatunek ryb,
- przetwory rybne (konserwy rybne, ryby wędzone),
- każdy rodzaj mięs,
- przetwory mięsne (wędliny, kiełbasy, parówki, parówkowa, pasztety itp.),
- wywary mięsne i rybne,
- galaretki,
- białko jaja.

Największą zawartość aminokwasów siarkowych będziemy obserwować w następujących potężniach:

- mięso z suchymi nasionami roślin strączkowych
- mięso z pestkami dyni,
- mięso z sezamem

~

Ponieważ największe ilości aminokwasów siarkowych znajdują się w mięsie i jego przetworach oraz rybach nie należy ich spożywać codziennie.

Porcja mięsa nie powinna być większa niż 50-60g i spożywana w pierwszej części dnia.

W ciągu tygodnia powinny być dwa dni jarskie (bez ryb i mięsa oraz ich przetworów). W te dni danie obiadowe mogą stanowić:

- potrawy mączne:
 - ≈ makarony z sosami warzywnymi np. pomidorowym, wielowarzywnym, curry itp.
 - ≈ zapiekanki makaronowe
 - ≈ pierogi ruskie,
 - ≈ pierogi z warzywami,
 - ≈ pierogi z kaszami i białym serem
 - ≈ naleśniki z serem,
 - ≈ naleśniki z duszonymi warzywami itp.
- ryż z warzywami (zapiekany, w formie risotto)
- gulasze warzywne z kaszami
- zapiekanki ziemniaczane
- leczo

• 5 •

Dieta powinna być normowapniowa. Aby zapewnić właściwą podaż wapnia w diecie należy spożywać 2-3 porcje nabiału. Jedna porcja to:

- 1 szk. mleka krowiego,
- 1 mały (150g) jogurt naturalny, owocowy
- 1 szklanka kefiru/maślanki/jogurtu pitnego
- 50g sera twarogowego półtłustego
- mały (do 150g) serek homogenizowany naturalny, waniliowy (nie częściej niż 2 razy w tygodniu)

~

UWAGA: nie należy spożywać deserów mlecznych z dodatkiem kakao, czekolady, jogurtów z dodatkiem zbóż, serów żółtych, sera typu feta, serów kozich. Produktów mlecznych nie należy zastępować napojami sojowymi, jogurtami, deserami, napojami ryżowymi, deserami, jogurtami

• 6 •

Dieta powinna być alkalizująca. Korzyści przynoszą:

- napoje alkalizujące, do których należą wody mineralne bogate w dwuwęglany (np. Muszynianka, Jan, Kryniczanka). Podaż w diecie wód alkalizujących nie powinna przekraczać 2 szklanek/dobę.
- Woda mineralna bogata w wodorowęglany to taka, która zawiera 1500 mg HCO₃/l – informacja ta jest umieszczana na etykiecie wody najczęściej w tabeli.
- Woda z sokiem z cytryny. Kwas cytrynowy (z cytryny, ananasa, pomidora) po utlenieniu w organizmie działa alkalizująco.

- Spożywanie produktów alkalizujących, do których zaliczamy głównie warzywa i owoce. Warzywa należy jeść 4 - 5 razy dziennie. Dodatek warzyw do każdego posiłku korzystnie wpływa na zmianę pH całej potrawy. Owoce należy spożywać w ilości 2 porcji/dobę.

Jedna porcja to:

- ≈ Średnie jabłko,
- ≈ Średnia gruszka,
- ≈ Brzoskwinia,
- ≈ Mały banan
- ≈ 3 plasterki ananasa,
- ≈ 1/2 mango,
- ≈ 1/3 melona,
- ≈ miseczka bulionówka truskawek/ malin/ jagód itp.

Dokładny podział produktów zakwaszających i alkalizujących mocz w tabeli poniżej.

Ponadto działanie alkalizujące mają:

- Olej rzepakowy, lniany, kokosowy, z awokado, z wiesiołka
- Stewia,
- Ksylitol (cukier brzozy),
- Lecytyna

	ZAKWASZAJĄCE	NATURALNE SŁABO KWASOTWÓRCZE	LEKKO ALKALIZUJĄCE	ŚREDNIO ALKALIZUJĄCE	SILNIE ALKALIZUJĄCE
mięso, ryby i przetwory	każdy rodzaj mięs i wędlin (szczególnie wieprzowina), ryby hodowlane, owoce morza, ryby		świeże mleko kozie,		
mleko, przetwory, jaja	jaja, ser żółty	twaróg, mleko, śmietana, jogurt naturalny, masło		śmietana kremówka,	
produkty zbożowe	ryż biały, otręby owsiane, biała mąka, pieczywo pszenne, płatki zbożowe	makaron sojowy, otręby	mąka orkiszowa, amarantus, dziki ryż, gryka, kasza jaglana,		
warzywa		ciecierzyca, fasolka	kalafior, cebula, roszponka, kietki pszenicy, orkiszu	buraki, kapusta, marchew, seler, chrzan, fasolka szparagowa, kalarepa, por, szczaw,	bakłażan, dynia, cukinia, ogórek, sałata, botwin, czarna rzepa, kietki, zielony kalafior, jarmuż, natka pietruszki

owoce	żurawina, borówki,		wiśnie, czereśnie, dojrzałe jabłka, gruszki, śliwki	dojrzałe banany, słodkie brzoskwinie, mandarynki, pomarańcze, maliny, truskawki, awokado, dojrzałe winogrona	Kiwi, arbuz, daktyle, figi, rodzynki, cytryna, soki owocowe świeżo wyciskane,
inne	kakao, kawa, herbata czarna, orzeszki ziemne, pistacje, nerkowce, ocet, sos sojowy, orzechy włoskie,	orzechy laskowe, słonecznik, siemię lniane, Kawa zbożowa	herbata zielona,		

Opracowanie:
Paulina Gryz-Ryczywolska Lekarz Dietetyk

poradnia@foodwise.pl
tel. 504 345 456
adres do korespondencji:
ul. Zadumana 1a/122, 02-206 Warszawa, nip 701 044 60 08